

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

23. Vindicatur à corruptelis doctrina Canonis Concilij Arausicani qua
dicitur: Nemo habet de suo, nisi mendacium & peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

CAPVT XXIII.

Can. 22.
Conc. Arausf.

Vindicatur à corruptelis doctrina Canonis Concilij Arausf.
cani, qua dicitur: *Nemo habet de suo, nisi mendacium
& peccatum.*

HANC igitur constantissimam Augustini & Prosperi & Romani Præfatis S. Leonis doctrinam secuti Patres Arausfani, fulgentissimum illum locum ex Augustini libris à sancto Prospero decerptum in Canonem redegerunt, & universam illam Augustini sententiam, quam hæcenus declaravimus, velut sanctissimam, & sacrosanctam, & Catholicam sanxerunt, adversus Iuliani omnesque gentiliū Philosophorum prætigias, qui sibi mirum in modum de moralibus operibus, & naturali suâ virtute blanditi sunt. Nam Canon vigesimus secundus verbotenus ex Augustino iumptus est: *Nemo habet de suo nisi mendacium & peccatum: Siquid autem habet homo veritatis atque iustitiae, ab illo fonte est, quem debemus sive in hac ære, sive in ea qua post mortem irrorati non deficiamus in vita.* Hunc luculentum Canonem, aliqui in alios Augustino incognitos imo repugnantes sensus trahere nituntur; qui quantum à tradita per Augustinum veritate, & perpetua doctrina filo recedant, opere pretium est paucis ostendere. Nonnulli enim volunt Augustinum & Concilium non aliud significasse, nisi quod arbitrium hominis distinguitur Deo, & ex ipso malitia oritur, ex Deo omne bonum, sive fuerit ordinis naturalis, quales sunt actus moraliter boni, quos Deus operatur per concursum & providentiam ordinis naturalis, sive fuerit bonum ordinis supernaturalis, quales sunt actus veræ pietatis, qui ex gratia proficiuntur. Solutio potius ex principiis Philosophiæ quam Augustini hausta est, eoque tendit, ut plerumque S. Augustini loca, quæ divinum adiutorium adversus Pelagianos prædicant, ad naturalis ordinis auxilia detorqueantur, & humana superbia de suis viribus gloriatur. Augustinus enim quando cunctaque adversus Pelagianos de non peccando beneque operando disputat, maxime de hac sententia, utrum ex nobis sit aliquid operis boni, an verò solum peccatum atque mendacium, nunquam de alio quam divinæ gratiæ auxilio per IESUM Christum disputat, nunquam de auxilio ordinis naturalis, nec à Pelagianis hoc unquam negatum, aut in controversiam adductum fuit, ut & supra in expositione dogmatis Pelagianorum explicatum est, & uberius infra declarabitur. Hic sufficit aliqua Augustini de hac ipsa sententia, quod sine Dei gratia non possumus de nostro habere nisi mendacium atque peccatum, attulisse: idque ex ipsis ipsius Augustini locis, unde fatentur illum Canonem Arausfianum esse desumptum, hoc

A est, ex libro de perfectione iustitiæ capite duodecimo, præfatione in libros de doctrina Christiana & tractatu quinto in Ioannem. Sic ergo loquitur in libro de perfectione iustitiæ de illa Scriptura: *Omnis homo mendax*, quam ad illam sententiam astruendam subinde proferre solet: *Respondemus admonentes, quomodo dicendus sit homo verax, per Dei gratiam atque veritatem, qui per se ipsum sine dubio mendax est. Unde dictum est: Omnis homo mendax.* Ecce quomodo intelligat per se ipsum, seu ut Concil. Arausfianum loquitur, de suo esse mendacem, seu habere mendacium: nempe ut non possit habere veritatem seu esse verax, nisi per Dei gratiam. Et iterum postea docet, non posse Celestium solvere id quod Scriptura dixit: *Omnis homo mendax, nisi correcto errore, quo credit hominem sine adiutorio gratiæ Dei per solam propriam voluntatem posse esse veracem.* Certum est autem, toto libro vehementissimè asserere Augustinum contra Celestium, ad bene faciendum & peccata cavenda necessariam esse verissimam & propriissimè dictam gratiam Dei per IESUM Christum, hanc eam in eodem libro sapientissimè vocat. Et præfatione in libros de doctrina Christiana: *Quoniam nemo debeat aliquid sic habere quasi suum proprium, nisi forte mendacium. Nam omne verum, ab illo est, qui, ait: Ego sum veritas. Quid enim habemus quod non accepimus? Quod si accepimus, quid gloriamur quasi non accepimus? Ille autem scripturæ locus tam invictus videtur Augustino pro vera gratiæ Christi asserenda contra Pelagianos, ut hoc Apostolico præcipue testimonio etiam seipsum convictum fuisse fateatur ad confitendum, quod fides sit civium gratiæ donum. Quod pluribus docet libro secundo Retractionum, & de prædestinatione Sanctorum, usque adeo ut ibidem de ista eadem Scriptura dicat: *Hoc igitur Apostoli testimonium, ubi ad reprimendam hominum insipientiam dicit: Quid enim habes quod non accepisti? non sine quemquam fidelium dicere, habeo fidem quam non accepimus: reprimunturque omnino his Apostolicis verbis tota huius responsionis clavis.* Quamobrem cum Augustinus ipse per hanc Scripturam convictus esset, ut fidem ex Dei gratia proficisci fateretur, nulla penè tam frequenter, quam ista utitur, ad reprimendam Pelagianorum impietatem, qua gratiæ necessitatem ad opera bona destruebant. Et sermone centesimo quinquagesimo primo de tempore, ubi ut citavimus planissimè eandem doctrinam assererat, hominem de suo mendacium loqui, de Deo autem habere veritatem, declarat hoc in Petro, qui non nisi Deo revelante in confitenda de Christo veritate verax fuit, simili omnino modo quâdo dicit alijs locis, hominem*

Canon. 22.
Conc. Arausf.

Suar. lib. 1.
de grat. c. 21

Fatetur hoc
Suar. lib. 1.
de grat. c. 19
n. 3. & c. 21
n. 6.

537

In Psal. 37

Tract. 11

Form. 13

Op. 9

Cap. 11

In Psal. 11

In Psal. 13

Form. 99

Op. 1

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

In Psal. 11

minem de se non nisi peccare posse, non habere nisi peccata, & hujusmodi, sæpe hæc exponit ita se intelligere, ut sine vera Christi gratia non se peccata faciamus. Nam in Psal. trigessimū septimum eum dixisset: *Opus tuum in me videtur: non meum si videris: damnas; ita tim adiecit. Quia & quæcumque sunt bona opera mea, abs te mihi sunt, & ideo tua magis quam mea sunt. Et quomodo ex te, quomodo tua? Audio quippe ab Apostolo tuo: Gratia salvi facti estis per fidem; & hoc non ex vobis, sed Dei donum est. Et tractatu vigesimo secundo in Ioannem, ubi dixerat, *Vitam nostram tanquam nostram non esse nisi malam, peccatricem, iniquam: vitam verò bonam de Deo in vobis*, declarat hoc per illum Apostolici locum: *Vivi verò in me Christus*, quem nemo dubitat de vera gratia esse intelligendum. Et sermone decimo tertio de verbis Apostoli, ubi satiatissime tradidit: *Si nos ipse non adiuvat, non dico vincere, sed nec periclitari nos posse. Irdefuerit adiutorii Spiritus sancti, profusus nihil boni agere nos posse: agere nos illo non adiuuante libera voluntate, sed male, ad hoc idoneam esse voluntatem nostram, qua vocatur libera, & hujusmodi plura, apertissime & ex protello declarat se intelligere adiutorium Dei, adiutorium Christi, adiutorium Spiritus sancti, adiutorium gratie Dei, illud ipsum quod Pelagiani ad faciendum tantum agendum tandem necessarium esse fatebantur. Et sermone nonagesimo quarto de tempore ubi dixerat: *Non enim in te placet Deo, nisi quod habes ex Deo: quod autem habes ex te, distulisti Deo, ex illis ipsdem locis Scripturæ quod probat, quibus semper veram Christi gratiam adversus Pelagianos astruere solet. Nam statim adiecit: *Si bona tua cogitas, quid habes quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris quasi non accepisti? Quem locum, ut diximus; Augustinus pro Christi gratia vindicanda maxime inexpugnabilem putat; Rursum ibidem quamlibet hominis voluntatem bonam à Deo datam & excitatam esse probat. Ipsum, inquit, Apostolum interrogat: *Deus est enim qui operatur in vobis & velle & operari pro bona voluntate. Quid est ergo, quod tibi arrogas? Et mox subiungit id quod citavimus: *Quod habes ex te, respice Deo. Cuiusmodi doctrina in Augustini scriptis perpetua est: ut nihil profecto insulsius, & principis Augustini repugnantius, & ad enervandam gratiæ necessitatem; quam ipse & Concilia prædicant, & ad Pelagianorum pugnam restaurandam accommodatius excogitari possit; quam ad concursum generalem, & ad cooperationem quandam ordinis naturalis hujusmodi Augustini loca detorqueere.******

Quid quod ipse Augustinus & Concilium Arausicanum in illo ipso Canone, de quo disputamus, satis manifeste declarat, ita neminem habere de suo nisi mendacium atque peccatum, ut oppositam veritatem & iustitiam nisi ex vera Christi gratia sitire & habere non possit. Nam phrasia ista: *Ab illo fonte est, quem debemus sitire in hoc eremo*, ex Psalmo sexagesimo secundo cum quadam allusione sumpta est. Ibi quippe dicitur: *Sitivit in te anima mea & in terra deserta*, hoc est, in eremo. Quare locum il-

lum exponens apertissime declarat, & sitim illam non esse aliud nisi desiderium sapientiæ atque iustitiæ, & fontem ipsam sapientiam & iustitiam, hoc est, Christum, & asperionem ejus gratiam. Ipsum audi: *Beati qui esurunt & sitiunt iustitiam, quia ipsi saturabuntur. Ergo in hoc saculo (tanquam eremo) non debemus quasi amare saginam. Hic sitiendum est, alibi saginabimur. Modo autem, ut non deficiamus in isto deserto, aspergit nobis rorem verbi sui, & non nos dimittit prorsus arefcere, ut non sit de nobis repetitio, sed ut sic sitiamus, ut bibamus. Ut autem bibamus, aliqua gratia eius aspergitur: tamen firmus. Et post pauca interposita: *Ipsum desiderium est sitis anima, quando caro sitit, aquam sitit: quando anima sitit, fontem sapientiæ sitit. De ipso fonte inebriantur animæ nostræ, sicut dicit alius Psalmus: *Inebriantur ab ubertate domus tuæ, & torrente deliciarum tuarum potabis eos. Sitienda est ergo sapientiæ, sitienda est iustitiæ &c. Angeli non sitiunt, non esurunt quomodo nos; sed habent saginam veritatem lucis incommutabili sapientiæ, & miserantur nos, ut ad illam patriam communem aliquando redeamus, & ibi cum illis fonte Dominico veritatis & eternitatis aliquando saturerentur. Unde adversus Pelagianos gratiæ necessitatem asserens, quæ aliquid hauriatur ex illo fonte iustitiæ: *Quid ergo, inquit, illis fiet, pecc meriti qui estis fateantur, se non habere vel non plenam habere iustitiam, tamen a semet ipsis habendam, non à suo creatore, ubi torrentem eius & fontem ejus est, deprecandum esse præmittit. Ecce quomodo ex fonte illo nos irrorandos esse docet Augustinus, ut non deficiamus in via. Quis enim, qui vel primoribus labijs Augustinum attingit, ex ejus mente nos dicat, ex concursu generali, vel providentiæ ordinis naturalis velut fonte iustitiæ & veritatis, vel guttis ejus aspergi, ne deficiamus in via? vel, ut adiecit in eodem loco (ex quo Canon Arausicanus desumptus est) *se in hac peregrinatione interim nos consolari, ut venire ad eius requiem scirentemque possimus? Cogitationes ista potius Aristotelicæ, quam Augustinianæ vel Chrihanæ sunt, juxta quas nulla est fontis istius aspergio, qua non deficiamus in via, & quæ hic interim equolectur, ut ad requiem sapientiamque veniamus, nisi vera gratia, quæ sola fontem illam veritatis & iustitiæ nos facit sitire, bibere, & requiescieri.*****

Nec multo magis quadrat isti Canoni alia pars expolitionis, qua dicunt neminem habere de suo nisi mendacium atque peccatum, quia peccatum ut peccatum seu formaliter non est à Deo, sed ex arbitrii defectibilitate, quam habet ex nihilo: & ita posse adhuc habere actum verè bonum suis viribus; Deo saltem concursu universaliter concurrente. Nam quamvis istud de arbitrii defectibilitate verum sit, ut Augustinus nonnunquam docet, præcipue quando Manicheos respicit inducentes quandam naturam malam, quæ causa sit peccatorum; in hac tamen materia de potestate & viribus arbitrii ad agendum bene vel male, aliter omnino loqui solet, & intelligi debet. Nam adversus Pelagianos, qui libero arbitrio

In Psal. 62

Lib. 2 de

qui estis fateantur

se non habere vel non plenam ha-

bere iustitiam, tamen a semet ipsis habendam,

non à suo creatore, ubi torrentem eius & fontem ejus est,

deprecandum esse præmittit.

Ecce quomodo ex fonte illo nos irrorandos esse docet Augustinus,

ut non deficiamus in via.

Quis enim, qui vel primoribus labijs Augustinum attingit,

ex ejus mente nos dicat, ex concursu generali,

vel providentiæ ordinis naturalis velut fonte iustitiæ & veritatis,

vel guttis ejus aspergi,

ne deficiamus in via?

vel, ut adiecit in eodem loco (ex quo Canon Arausicanus desumptus est)

se in hac peregrinatione interim nos consolari,

ut venire ad eius requiem scirentemque possimus?

Cogitationes ista potius Aristotelicæ, quam Augustinianæ vel Chrihanæ sunt,

juxta quas nulla est fontis istius aspergio,

qua non deficiamus in via, & quæ hic interim equolectur,

ut ad requiem sapientiamque veniamus,

nisi vera gratia, quæ sola fontem illam veritatis & iustitiæ nos facit sitire,

bibere, & requiescieri.

JUSTINUS
L. I. I.

arbitrio quædam opera verè bona & sine peccato facta, ad vitam tamen æternam sterilia & inutilia comminiscendo tribuebat, vt mox dicendum erit; non rarò Augustinus docet, voluntatem liberam ad operandum aliquid boni sine peccato, adjuvandam esse adjuutorio gratiæ Dei; ad peccandum verò tantùm, id est, ad ipsum positivum actum peccati faciendum per se sufficere nec ullo Dei adjuutorio indigere; eo quòd, subtracto illo Dei adjuutorio, per seipsam non solùm cum peccati tentatione non pugnet, sed sine pugna in peccata ruat. Qua de re multa supra diximus: hic vnus aut alter locus sufficit. Nam hoc est quod dicit in sermonibus de verbis Apostoli, ubi convellit illud figmentum Pelagianum, quo gratiam ad facilius benè operandum necessariam statuebant: *Quomodo si aliquis dicit, remus quidem pervenimus, sed cum aliquo labore; ò si ventum habeamus, facilius pervenimus. Non sic est adjuutorium Dei, non sic est adjuutorium Christi, non sic est adjuutorium Spiritus sancti: prorsus si desuerit, nihil boni agere poteris. Agis quidem illo non adjuvante libera voluntate, sed male: ad hoc idonea est voluntas tua, qua vocatur libera, & male agendo sit damnabitur ancilla. Vbi manifestum est, non hoc solùm Augustinum velle, voluntatem liberam suis viribus sive de suo, & sine adjuutorio Dei posse peccare formaliter, seu deficere & peccati malitiam habere, sed de se posse agere malè seu agere actum quemlibet, qui non sit bonus, ad actum autem bonum seu sine peccato factum sine gratiæ adjuutorio nihil valere. Nam quamvis etiam ad peccatum Dei concursus necessarius sit, ille tamen non est illud adjuutorium, de quo sermo est, & eo non obstante arbitrium de suo ad peccandum seu ad peccati actum dicitur sufficere, nec opus habere adjuutorio Dei. Hinc statim ibidem iterum: *Non cooperatur est ille, si nihil operamini. Sic vos tamen scitote agere, ut sit rector spiritus & adiutor. Qui si verò desuerit, nihil omnino boni agere valeat.* Et tractatù vigesimo secundo in Ioannem: *Vita nostra tanquam nostra, id est, de voluntate propria nostra, non erit nisi mala, peccatrix, iniqua: Vita verò bona de Deo in nobis est, non a nobis. Et hic perspicuum est, eum distinguere vitam bonam in hoc à mala, quòd voluntas nostra non solùm malitiam, sed vitam malam, id est, opera mala operetur sine adjuutorio Dei: bonam verò eadem voluntas operetur, sed Deo adjuvante, non disiunctivè per concursum aut gratiam, sed tantummodo per veram gratiam; dum per illam, ut ibidem loquitur, vivit in nobis Christus. Et in libro de correptione & gratia: *In malo faciendi liber est quisque iustus, servusque peccati: hoc est, per se sufficienter liber est, nec opus est adjuutorio gratiæ liberante, ut operetur bonum: In bono autem liber esse nullus potest, nisi fuerit liberatus ab eo qui dixit: Si vos filius liberaverit, &c. Et in libris de peccatorum meritis: *si ab illo avertimur, nostrum est, hoc est, ut ibidem antè dixerat, ad hoc non adjuvamur****

à Deo, quamvis Deus concurrat concursu universalis. Nequis enim existimaret eum de sola aversione, & non de actu positivo per quem avertimur loqui, statim attexendo explicat: *Et tunc secundum carnem sapimus, tunc conscientia carnis ad illicita consentimus.* Sic ergo perpetua illa phrasia Augustini contra Pelagianos est, voluntatem nostram de suo sufficere, hoc est, suis viribus sine adjuutorio Dei, ut malè agat, ut peccet, ut mentiatur, & (sicut conformiter ad Canonem Arausicum loquitur) *ut de suo loquatur mendacium, ut habeat thesaurum mendaciorum, ut fingat quicquid potest, ut mentiatur quicquid potest; quia gratis habet, ut se habet: quæ omnia potestaten: faciendi actus positivos sonant.* Quando autem venimus ad veritatem, si verax esse vult, non esse de suo, sed opus esse adjuutorio Dei; non illo adjuutorio concursus generalis, quod etiam ad malè agendum, & ad mentiendum necessarium est; sed adjuutorio veræ gratiæ Dei, sine quo tam constanter docet, nihil omnino boni agi posse, sed tantùm aliquid mali. Ille est ergo verissimus sensus Canonis Arausicani, quod nemo habeat de suo, hoc est, de suis viribus, nisi mendacium & peccatum: ad mentiendum enim, & peccandum, & mala quælibet operanda per se sufficit, nec adjuvatur à Deo. Si quid autem habet veritatis atque iustitiæ, hoc est, operis boni, hoc ab illo æterno fonte iustitiæ per veram gratiam in eum fluit. Nimirum quia nullum est opus bonum, seu sine peccato factum, nisi ipse fons bonitatis & iustitiæ gratuito amore diligatur. Et ita Canon iste cum alijs duobus Canonibus eiusdem Concilij Arausicani, in re ipsa prorsus convenit, quorum alter est novus, & ita sonat: *Divini est muneris, cum & rectè cogitamus, & pedes nostros à salutis & iniustitiæ revocamus, hoc est, quando non peccamus in aliquo actu. Quoties enim bona agimus, Deus in nobis atque nobiscum ut operemur, operatur.* Nam de munere veræ gratiæ Canonem in initio loqui, ex eius fine patet, qui Apostolicis verbis ab Augustino expressus est: *Deus operatur in nobis velle, & perficere: ex quo semper operationem veræ gratiæ probare solet.* Et ita illum Canonem explicat S. Prosper, qui sententiam illam excerptit ex Augustini lucubrationibus. Nam eum citans in Commentario super Psalmos in illa verba: *Averti pedes meos in testimonia tua, ita loquitur: Quod hic positum est: Averti pedes meos, in nonnullis legitur, Avertisti pedes meos: ut hoc Dei potius gratia tribuatur. Sed sive hoc, sive illud sit, dubitari non potest, divinus esse muneris, hoc est, divinæ gratiæ, licet præmiserat, & cum rectè cogitamus, & pedes nostros &c.* Alter Canon numero vigesimus, his verbis conceptus est: *Multa in homine bona sunt, quæ non facit homo. Nulla verò facit homo bona, quæ non Deum præstet, ut faciat homo, hoc est, nullos omnino facit homo actus bonos, quos non in eo Deus per veram gratiam operatur.* Nam de gratia vera in illo ad Bonifacium loco unde Canon iste depromptus est, totis viribus fatagit. Et ex ista sententia sua tanquam

Serm. 13. de
verb. Apost.
cap. 11.

Tract. 22.
in Ioannem,

Lib. de correptione
& grat. c. 1.

Lib. 2. de pecc.
merit. c. 5.

Serm. 13.
de verb. Apost.

Canon.

cap. 24.

Canon.

Lib. 2. ad
Bonif. 11.

Lib. de car.
 1. c. 11.
 Lib. 1. ad Ro.
 1. c. 13.
 Ibid.
 Lib. de spir.
 1. c. 14.

tanquam ex aditis sapientiae Christianae haurit, & idcirco in Canonem Ecclesiae versata, mox concludit boni cupiditatem, hoc est, ipsam etiam primum boni operis desiderium, necessarium ex vera Dei gratia debere proficisci, hoc ipso quo bona est: si verò non esset bona, nec esse debere à Deo. Proinde, inquit, cupiditas boni non homini à Domino esset, si bonum non esset: si autem bonum est, non nisi ab illo nobis est, qui summè atque incommutabiliter bonus est. Ex quo relinquatur impossibile prorsus esse ex Augustini mente, ut ullus omnino actus, qui sit verè bonus, hoc est, sine peccato factus, non à vera Christi gratia proficiatur; & qui non ab illa proficitur necessaridò malus sit. si enim bonus est, non nisi ab illo nobis est, qui summè atque incommutabiliter bonus est. Quoriam, ut alibi dicit, *liberum arbitrium ad malum sufficit; & ad bonum autem nihil est, nisi adiuvetur ab omnipotenti bono.* Et rursum: *Nec potest homo boni aliquid velle, nisi adiuvetur ab eo, qui malum non potest velle.* Quibus omnibus locis ex professo gratia Christianae, non Philosophicæ sive concursus generalis necessitatem ad omnem actum bonum, ad eumque solum postulat; sufficente ad actus quoscunque non bonos, hoc est, malos propria arbitrii libertate: per se enim voluntas libera est in malis, quia delectatur malis: libera autem in bonis non est, quia liberata non est. Ipsa igitur prima boni cupiditas à Dei gratia necessaridò proficisci debet hoc ipso quo bona est. Et cur non à viribus libertatis, si tantùm moraliter bona fuerint? Audi Augustinum: *Quid est enim boni cupiditas, nisi charitas: de qua Iohannes Apostolus sine ambi-*

A giutate loquitur dicens: *Charitas ex Deo est.* Ecce nulla est cupiditas seu dilectio boni nisi charitas, quæ propterea necessaridò per gratiam ex Deo est: præterquam nihil omnino superest, nisi mundi cupiditas, quæ non est bona; & propterea ut idem Apostolus loquitur, *Non est ex Patre, sed ex mundo est.* Omnis enim cupiditas boni necessaridò ex Deo est. Ut proinde principijs Augustini non aliud congruat, aut congruere possit, quàm hominem qui suis viribus non potest habere cupiditatem boni, non posse etiam habere suis viribus opera quæ dicuntur moraliter bona; utpote quæ necessaridò, si sint bona, ex boni cupiditate, id est, charitate proficisci debent. Cùm ergo non aliud à suis viribus habere possit, nisi cupiditatem seu dilectionem mundi, hoc est, ut Ioannes exponit: *B Concupiscentiam carnis; concupiscentiam oculorum; & superbiam vitæ: neque enim dilectores mundi, ut August. ait, habent nisi ista tria;* Et illa dilectio mundi non sit à Patre, hoc est, ex Deo, utpote quæ mala, non bona sit, sed ex mundo; consequenter homo non aliud de suo, id est, de suis viribus expectare potest iuxta Canonem Araficanum, nisi mendacium & peccatum. Si quid autem habet veritatis atque iustitiæ, hoc est, operis boni, ab illo est fonte iustitiæ, cujus gratia aspergimur ne deficiamus in via. Nam liberum arbitrium captivatum non nisi ad peccatum valet; ad iustitiam vero nisi divinitus liberatum adiuturum non valet. Causa est, quia spiritu sancto fit ut non peccare delectet, sicut præter hunc spiritum peccare delectat.

Tract. 2. in
 Epist. Ioh.
 Lib. 3. ad
 Rom. 5. 3.
 Lib. de spir.
 1. c. 14.

AUGUSTINVS
 FINIS

FINIS.

DE STATV
 NATVRÆ LAPSAE
 LIBER QVARTVS.
 Prosequitur argumentum de viribus liberi
 arbitrii post peccatum.

CAPVT PRIMVM.

Septimò Augustinus ex professo docuit, omne quod non est ex fide esse peccatum.

ACTENVS ex varijs Augustini principijs sive particularibus sive generalibus, satis, ut arbitror, evidenter asseruimus nullum ab hominibus qui carent fide posse fieri opus bonum, sed sola mendacia atque peccata. Verum

A quia nobis familiare est, ut ad omnem doctrinam nobis insolitam, quantumvis evidentibus principijs eruatur, cunctando trepidemus; omniique ratiocinandi solertia suspecta sit, opera fuerit pretium non jam ex principijs Augustini doctrinam ejus eruere, sed loco septimæ probationis planissimis & ab omni ambigui-